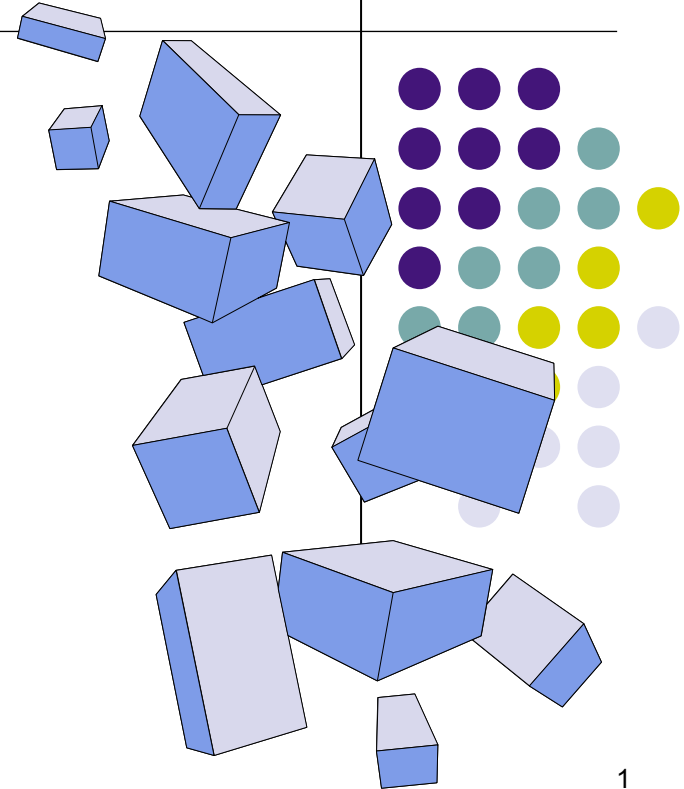
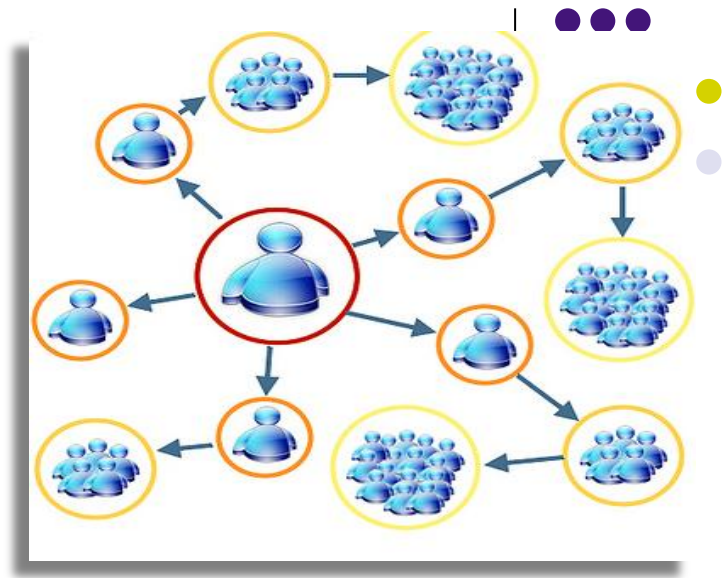

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

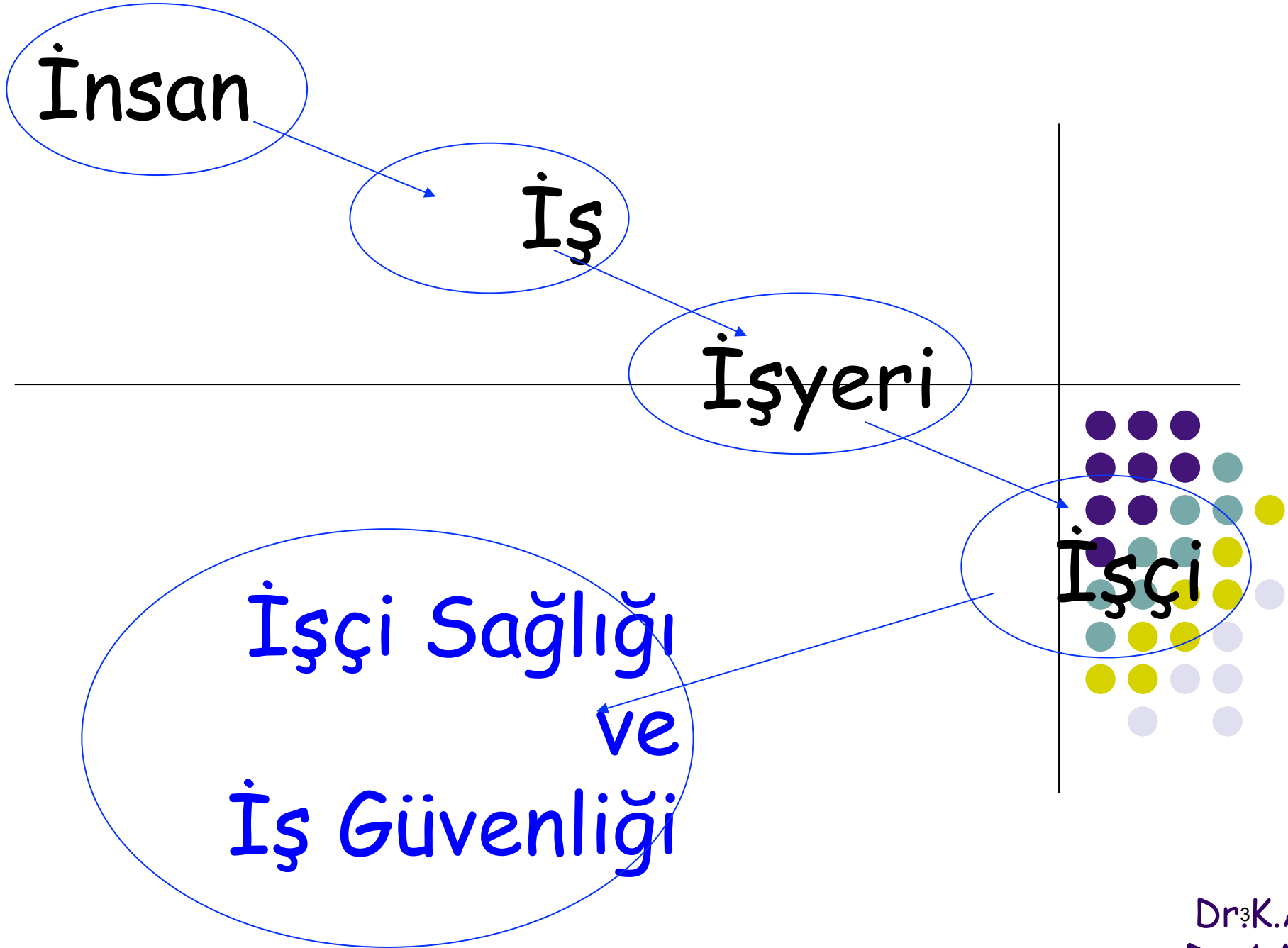

BAŞLARKEN

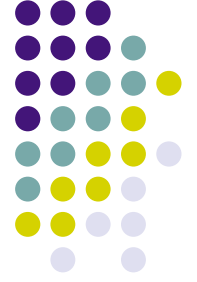

**“Bilginin olduğu yerde bilenler,
akıl olduğu yerde
düşünenler vardır.”**

Yusuf Has Hacıp

- Eski çağlardan beri işçi ve iş yeri kavramı vardır.

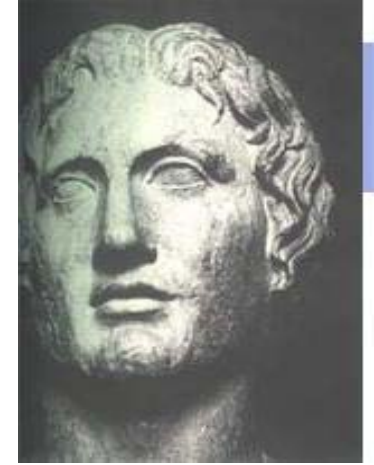
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği özellikle sanayileşme ile birlikte son derece önem kazanmıştır.
- Sosyal devlet kavramı ile paralel olarak bu konudaki çalışmalar ve düzenlemeler artmıştır.

İŞ SAĞLIĞININ GELİŞME SÜRECİ

- İLK ÇAĞLAR
- TAŞ OCAKLARI, MADENLER
- BERNARDİNO RAMAZZİNİ
- ENDÜSTRİ DEVRİMİ VE İZLEYEN YILLAR
- GÜNÜMÜZ

- HİPOKRAT (M.Ö. 460-370)
- KURŞUN ZEHİRLENMESİ
- PLATON (EFLATUN) (M.Ö. 428-348)
  - ZANAATKARLARIN ÇALIŞMA KOŞULLARINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR
- ARİSTO (M.Ö. 384-322)
  - GLADYATÖR DİYETİ
- GALEN (M.S. II. YÜZYIL)
  - HASTALIKLARDA ÇEVRE FAKTÖRÜ

İŞÇİ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Yazılı kaynaklara göre, İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin ilk uygulamalar; M.Ö.460-370 yıllarındaki Hipokrat' ın kurşunun zararlı etkilerini ortaya koyduğu çalışmasına dayandırılır.

MADENLER DERİNLEŐİYOR, MADENCİLİK GELİŐİYOR.

- BECERİ GEREKLİ
- ÇALIŞMA KOŞULLARI AĞIR
- RİSKLİ İŞ
- MADENCİ KIYMETLİ KİŐİ!!!
- MADENCİNİN SAĞLIĞI ÖNEMSENİYOR
- ERKEN ÖLÜMLER (HASTALIK, KAZA)
- ÇOK KEZ EVLENEN KADINLAR

İŞÇİ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Endüstri sağlığı, işçi sağlığı, iş hijyeni kavramlarına Yunan ve Roma uygarlıklarında rastlanmaktadır.
- Paracelsus (1493-1541, işçilerin sağlık konularını ele alan ilk hekimlerdendir),

PARACELSUS (1493-1541)

“ALTIN-GÜMÜŞ GİBİ KIYMETLİ
MADENLERİ ELDE ETMENİN BEDELİ”

“BÜTÜN MADDELER ZEHİRDİR.

ZEHİR OLMAYAN HİÇBİR MADDE YOKTUR. UYGUN
DOZ, ZEHİR VE İLAÇ ARASINDAKİ FARKI
ORTAYA ÇIKARIR.”

- **AGRICOLA (1494-1555)**
  - DE RE METALLICA
  - KORUYUCU EYLEMLER (AĞIZ-BURUNA MENDİL)

- VOLTAIRE
- J.J. ROUSSEAU
- ROBERT OWEN
- MICHAEL SADLER
- ANTHONY ASHLEY COOPER
- CHARLES TURNER THACKRAH

ENDÜSTRİ DEVRİMİ

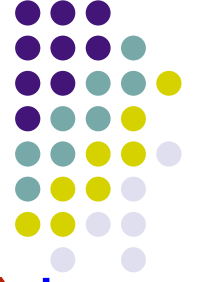
- BUHAR (1761)
- FABRİKA OLUŞUMU
- TARIM-FABRİKADA ÇALIŞMA
- GÖÇ, AİLELERİN PARÇALANMASI-FUHUŞ
- SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA BARINMA, YETERSİZ BESLENME
- UZUN SÜRE ÇALIŞMA, AŞIRI YORGUNLUK
- OLUMSUZ ÇEVRE KOŞULLARI, SALGIN HASTALIKLAR
- İŞ KAZASI, MESLEK HASTALIĞI
- ÇALIŞANIN SAĞLIĞININ BOZULMASI
- TOPLUMSAL SORUN-TOPLUMUN İLGİSİ!!!

SANAYİDE GELİŞİM

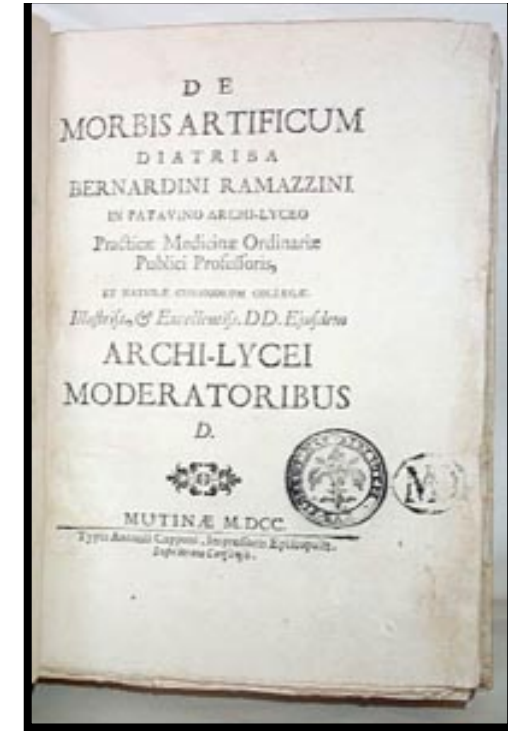
- Asıl mesleği demircilik olan Alman Johannes Gutenberg' in 1447 de matbaayı bulması, Rönesansla ilmi gelişmeyi hızlandırmış,
- 1765' te James Watt' ın buhar makinesini bulmasıyla teknolojik gelişme başlamış,
- 1789' daki Fransız ihtilali ve ardından sanayi devrimi, teknolojik ve toplumsal açıdan değişimin kilometre taşları olmuşlardır.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Asıl yaygın kabul gören yaklaşım 17. yüzyılda İtalyan Bernardino Ramazzini' nin (1633-1714) iş ve hastalık ilişkisi üzerine yaptığı bilimsel çalışmalar sayılabilir.
- İş sağlığının kurucusu ve babası kabul edilen Bernardino Ramazzini, ayrıntılı çalışma öyküsü üzerinde durmuş, HASTALARA MESLEĞİNİN SORULMASI GEREKTİĞİNİ gündeme getirmiştir.
- 1713 yılında yayınladığı “De Morbis Artificum Diatriba” isimli eserinde meslek hastalıkları ile uzun uzadıya meşgul olmuştur

- **BERNARDINO RAMAZZINI (1633-1714)**
  - **DE MORBIS ARTIFICUM DIATRIBA**
  - **İŞYERİ HEKİMİ**
  - **İŞ-HASTALIK İLİŞKİSİ**
  - **“HASTALARA MESLEĞİNİ SORUNUZ”**
  - **AYRINTILI ÇALIŞMA ÖYKÜSÜ**
    - **İŞ SAĞLIĞININ KURUCUSU**

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- İş hekimliği; İtalya' da doğmuş,
- Gelişimi sanayi inkılabının (1760-1830) beşiği olan İngiltere' de geçirmiştir.
- Sir Percivale Pott, 1776' de baca temizleyicilerinin skrotum (testis) kanserini tarif etmiştir.
- İngiltere' de Charle Turner Tacrach (1795-1852) çok etraflı bir meslek hastalıkları kitabı yazmıştır.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Sanayi devriminin ilk yıllarında, İngiliz Robert Owen'ın kendi fabrikasında çalışan işçilere tıbbi bakım imkanı sağlamamış,
- İngiltere' de “**Baca Temizleme Kanunu**” 1788 Fabrikalarda baca temizleme işlerinde çocuk işçi çalıştırılması karşısında çıkarılan bu konuya yönelik hukuki düzenleme bakımından ilk gelişmeler olarak belirtilebilir.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- İngiltere; 1802 “Sağlık ve Ahlakın Korunması Kanunu” (Health and Morals of Apprentices Act)

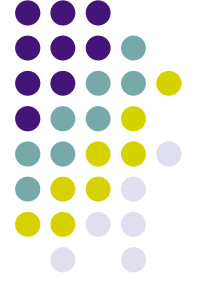
Devletin ilk ciddi müdahalesidir, fabrikalardaki çalışma sürelerini 58 saat/haftayla sınırlamış, eğitim zorunluluğu getirmiş, çırakların sağlık ve moral bakımından korunmalarını sağlayan düzenlemeler getirmiştir.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Daha sonra, **1833**' te çıkarılan “Fabrikalar Kanunu” ile **en küçük çalışma yaşı – 10 yaşa indirilmiş ve işe giriş muayenesi zorunluluğu getirilmiştir.**
- Bu kanunla, “**İş Güvenliği Müfettişliği**” öngörülmüştür.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Fransa’ da 1810’ da “İmparator Kararnamesi” 1841 yılında yayınlanan “**İş Mevzuatı**” bu gayretlerin ilk ürünleridir.
- **1847’ de çıkarılan bir Kanunla da işyeri denetimi ve iş müfettişliği yapısı oluşturulmuştur.**

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- Amerika Birleşik Devletlerinde; Meslek Hastalıkları (The Occupational Diseases) isimli etraflı ilk Amerikan kitabı, Cornell Üniversitesi iç hastalıkları profesörü Gillmann Thomson tarafından 1914 yılında yayınlanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- 1919 yılında Cenevre’ de, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kurulmuş, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bir çok sözleşme çıkarmış,
- Türkiye Cumhuriyeti 1932 yılında üye olarak bir çok sözleşmeyi imzalamıştır.

Uluslararası işbirliği, düzenlemeler

Uluslararası Çalışma Örgütü
ILO, 1919

Dünya Sağlık Örgütü
WHO, 1948

World Health Organization

International Labour Organization ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)

Herhangi bir ülkenin, emeğin insani koşullarını benimsememesi, kendi ülkelerindeki durumu iyileştirme isteğinde olan diğer ülkeler için bir engel teşkil eder. ILO Anayasası

Kuruluş tarihi: 1919 Versay Anlaşması

1944 Filadelfiya Bildirgesi

ILO Sekreteryası: Cenevre

40 ülkede bölge, alan, ülke ofisi

Amaç: Sosyal adalet ve uluslar arası insan ve çalışma haklarının iyileştirilmesi

- *İnsan haklarına saygı
- *Yeterli yaşam şartları
- *İnsanca çalışma koşulları
- *İstihdam olanakları
- *Ekonomik güvence

International Labour Organization ILO
(Uluslararası Çalışma Örgütü)

Yönetim Kurulunca atanan Genel Direktör tarafından yönetilir.

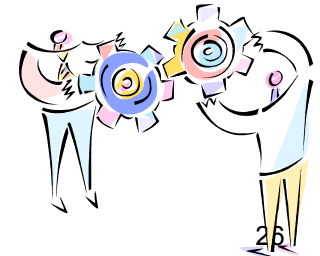
İşveren temsilcileri - İşçi temsilcileri - Hükümetler

Uluslararası Çalışma Konferansı (Yılda 1)

Üye ülkeler -----2 hükümet temsilcisi 1 işveren temsilcisi ile toplantıya katılım

ILO Çalışmaları

Üye ülkeler -----28 hükümet temsilcisi 14 işveren ve işçi temsilcisi ile toplantıya katılım

International Labour Organization ILO
(Uluslararası Çalışma Örgütü)

ILO Stratejisi;

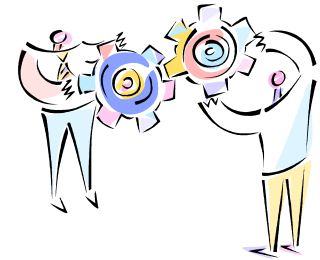
- Çalışma yaşamında standartlar, temel ilke ve haklar geliştirmek ve gerçekleştirmek,
- Kadın ve erkeklerin insana yakışır işlere sahip olabilmeler, için daha fazla fırsat yaratmak
- Sosyal koruma programlarının kapsamını ve etkinliğini artırmak
- Üçlü yapıyı ve sosyal diyalogu güçlendirmek

Sözleşmeler;

Tavsiye kararları

Teknik yardım

Eğitim ve danışmanlık

International Labour Organization ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)

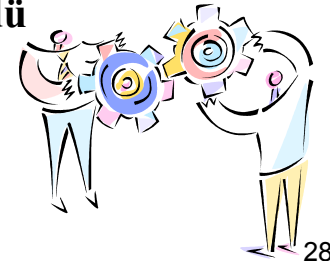

Filadelfiya Bildirgesi (1944)

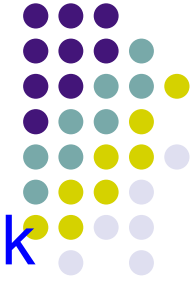
- Emek bir ticari mal değildir.
- Sürdürülebilir bir gelişme için ifade ve örgütlenme özgürlüğü esastır.
- Dünyanın herhangi bir yerindeki yoksulluk, dünyanın her yerindeki refahı tehdit etmektedir.
- Bütün insanlar, ırk, inanç ya da cinsiyet farkı gözetmeksizin özgürlük ve saygınlık, ekonomik güvenlik ve fırsat koşullarında maddi ve manevi gelişimlerini sürdürme hakkına sahiptirler.

Çalışma Yaşamında Temel İlke ve Haklar Bildirgesi (1988)

- o İşçi ve işverenlerin örgütlenme özgürlüğü ve etkin toplu pazarlık haklarına “iyi niyet çerçevesinde riayet etme, geliştirme ve gerçekleştirme” taahhüdü
- o Zorla ve zorunlu çalıştırılmanın ortadan kaldırılması
- o Çocuk emeğinin yasaklanması
- o Ayrımcılığın yok edilmesi

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

Bu düzenlemeler İngiltere' nin de sınırlarını aşarak Avrupa ve Kuzey Amerika' ya da örnek teşkil etmesi bakımından önemlidir.

- İngiltere; **1802 “Sağlık ve Ahlakın Korunması Kanunu”**
- **1833**' te çıkarılan “Fabrikalar Kanunu” İş Müfettişliği ihdas edilmiş.
- Almanya' da 1849,
- İsviçre' de 1840,
- Fransa' da 1841,
- ABD' nde 1877 yılında **işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili KANUNLAR** çıkarılmıştır.

İŞ SAĞLIĞI TARİHİ GELİŞİMİ

- İş sağlığı ve güvenliği, Avrupa Birliği içerisinde, 1980' li yıllardan itibaren ağırlıkla ele alınmaya başlanmıştır.
- Özellikle, 1989 yılında çıkarılan 89/391/EEC sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Direktifi, iş sağlığı ve güvenliği alanında çerçeve direktif olarak kabul edilmiş ve daha sonra bu çerçeve direktife dayanarak, çok sayıda bireysel direktif çıkarılmıştır.

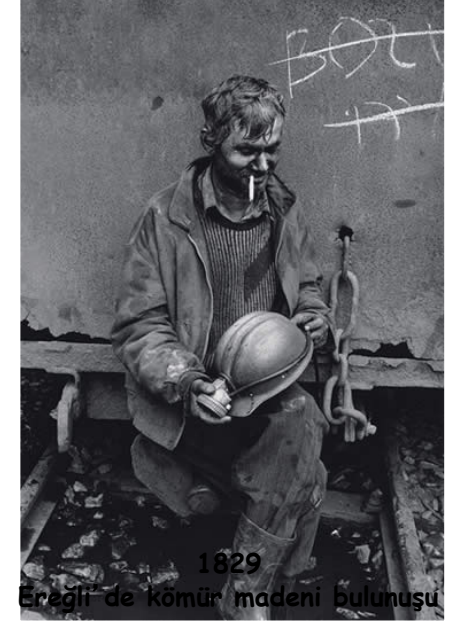
Türkiye' de durum

I. Tanzimat öncesi

- * Lonca (Orta Sandığı - Teavün Sandığı)

II. Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi

- * 1865 Dilaver Paşa Nizamnamesi (Havza-i Fahmiye Teamülnamesi)
- * 1869 Maadin Nizamnamesi
- * 1871 Ameleperver Cemiyeti
- * 1895 Osmanlı Amele Yardımlaşma Cemiyeti

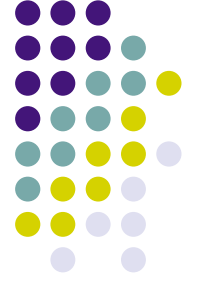

Ülkemizde

- 1865 yılında çıkartılan “**Dilaver Paşa Nizamnamesi**”nde, Ereğli ve Zonguldak kömür havzası işçilerinin dinlenme ve tatil zamanları, barındırma yerleri, çalışma saatleri ve onların sağlıkları ile ilgili çeşitli konuların ele alındığı görülür.

Ülkemizde

- 1869 yılında çıkarılan “**Maadin Nizamnamesi**” ise, bütün madenlerde çalışanların güvenliği ile ilgili çeşitli hükümleri düzenleyen bir mevzuattır. Maadin nizamnamesi, kömür madeni iş kolunda, o devirde yürürlükte bulunan **zorunlu çalışmayı ortadan kaldırmış** ve bu suretle çalışmanın ekonomik yönlerinin yanında insani yönlerine de değer verilmesi vurgulanmak istenmiştir.

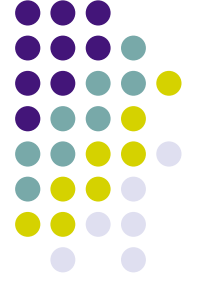
Türkiye' de

- Cumhuriyet döneminde

- 1921' de 151 sayılı Ereğli Havza-i Fahmiye Maden Amelesinin Hukukuna Mütealik Kanun
- 1926' da Borçlar Kanunu ile iş kazası-meslek hastalığı ile ilgili hükümler
- 1930' da Belediyeler Kanunu ile denetim
- 1930' da 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu
- 1936' da 3008 sayılı İş Kanunu, 1971' de 1475 sayılı İş Kanunu, 2003' te 4857 sayılı İş Kanunu
- 1945' te İş Sigortaları Kurumu Kanunu
- 1946' da Çalışma Bakanlığı kurulması
- 1964' de 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2003' te 4959 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu

Ülkemizde

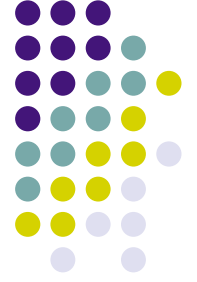

- Zamanına göre, son derece modern hükümlerle donatılmış olan, **Ereğli Havza-i Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun** (Ereğli Kömür Havzası Maden İşçisinin Hukukuna İlişkin 151 sayılı Kanun), Milli Mücadele' nin en yoğun olarak yaşandığı bir dönemde, **10 Eylül 1921 tarihinde, Sakarya Savaşı sırasında çıkarılmıştır**

Ülkemizde

- 8 Haziran 1936 tarihinde çıkarılan 3008 sayılı İş Kanunu içerisinde de, temel iş sağlığı ve güvenliği hükümleri yer almıştır.
- 1967 yılında çıkarılan 931 sayılı İş Kanunu içerisinde ilk defa modern hükümlerle yer alan disiplin, bu Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından şekil yönünden iptal edilmesinden sonra,
- 1971 yılında çıkarılan 1475 sayılı İş Kanunu içerisinde de aynı hükümlerle yer almıştır.

Ülkemizde

- 4857 İş Kanunu
- Kanun No. 4857 Kabul TK.Tarihi :
22.5.2003 (10/6/2003-25134 S.R.G.)

İSG YAKLAŞIMI

1980 yılların sonlarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili anlayışta ve uygulamalarda büyük değişimler yaşanmıştır.

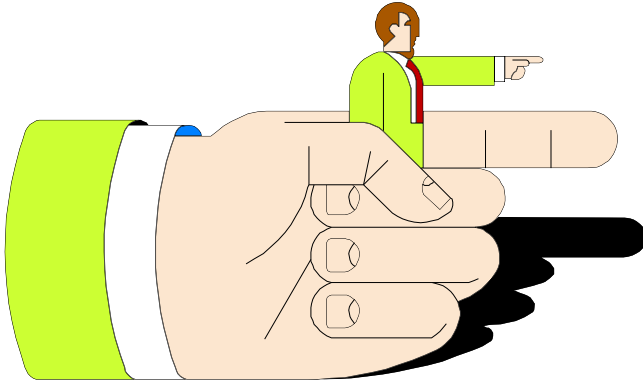
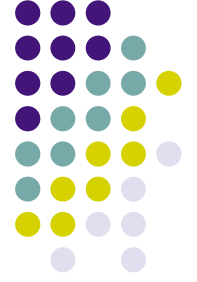
Tespit bazlı **REAKTİF** olan,
sınırlı sayıda çalışanın katılımını sağlayan,
sınırlı bilgilendirme ve eğitim içeren,
iş sağlığı ve güvenliği konusunda uzman katılımı sağlamayan anlayış değişmiş,

İSG YAKLAŞIMI

Yerini risk bazlı **PROAKTİF** olan,
her konuda geniş çalışan katılımını
sağlayan,
her konuda çalışanı bilgilendirme gerektiren,
programlı,
nitelikli belgelendirilmiş eğitim içeren,
sertifikalı geniş uzman desteği kullanımını
sağlayan bir anlayışa bırakmıştır.

HEDEF BİRLİĞİ

Way To Go!

AB' nin GELİŞİMİ MEVZUAT YAPISI VE DİREKTİFLER

- Avrupa Birliği kurulma fikri; Fransa, Batı Almanya, İtalya, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda' nın;
- 18 Nisan 1951' de Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu' nu kuran **Paris antlaşmasını imzalamasıyla temelleri atmıştır.**

Kurucu Antlaşmalar:

- 1957’ de ise kömür ve çeliğin yanı sıra diğer sektörlerde de ekonomi birliği kurma amacıyla Roma antlaşmasını imzalayan ülkeler Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ve ilk olarak “**Ortak Pazar**” daha sonra Avrupa Topluluğu diye anılan **Avrupa Ekonomik Topluluğu**’nu kurmuşlardır.

Kurucu Antlaşmalar:

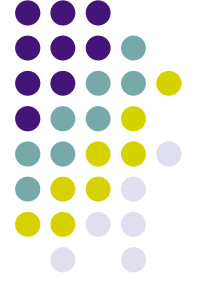
- *Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 23 Temmuz 1952*
- *Avrupa Ekonomik Topluluğu, 1 Ocak 1958*
- *Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu, 1 Ocak 1958*

Kurucu Antlaşmalar:

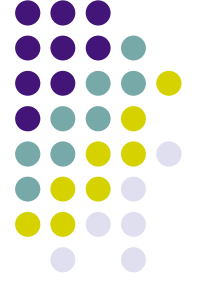
- 1973’ de İngiltere, Danimarka ve İrlanda, 1981’ de Yunanistan, onu takiben 1986’ da Portekiz ve İspanya’ nın katılmasıyla 12 üye ülke, Şubat 1992’ de **Maastricht** diye anılan bir antlaşma daha imzalamışlar ve bunun neticesinde 1993’ den itibaren topluluk “**Avrupa Birliği**” adı altında ekonomik, politik ve kültürel bir birleşmeyi başlatmıştır.

Kurucu Antlaşmalara Değişiklikler Getiren ve Yeni Politikaların Oluşturulduğu Antlaşmalar:

- *Avrupa Tek Senedi*, 1 Temmuz 1987
- *Avrupa Birliği Antlaşması (Maastricht Antlaşması)*, 1 Kasım 1993*
- *Amsterdam Antlaşması*, 1 Mayıs 1999
- *Nice Antlaşması*, 26 Şubat 2001

1978' de AB Komisyonu Tarafından Hazırlanan ilk Sağlık & Güvenlik Aksiyon Programında amaç şu şekilde sıralanmıştır;

- Çalışma koşullarının düzeltilmesi,
- İş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenleri hakkında daha iyi bilgi sağlanması,
- Riskleri belirlemek ve tayin etmek, denetim yürürlüğe koyulması,
- Sağlanan bilgiler ışığında tutum ve davranışlarda gelişim sağlama.

**Aralık 1989’ da, İngiltere dışındaki 11 üye ülke İşçilere Avrupa Topluluğu tarafından garanti edilmesi öngörülen bir dizi sosyal hakkı tanımlayan;
“ İşçilerin Temel Sosyal Haklarına ilişkin Topluluk Şartı” nı kabul etmişlerdir.**

İSG YAKLAŞIMI

İş sağlığı ve güvenliği alanlarında önemli bir adım atılmıştır. **Sosyal Şart**, (bir niyet deklarasyonu olarak yasal açıdan bağlayıcılık taşımamakla birlikte),

Komisyon' un yeni tedbirler için yaklaşık 50 öneri içeren bir eylem programını geliştirmesine neden olmuş ve önemli siyasi sonuçlar doğurmuştur;

Özellikle İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ alanında büyük ilerlemelere yol açmıştır.

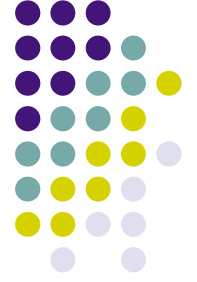

İSG YAKLAŞIMI

- Bu çerçevede kabul edilen **80/1107 sayılı Direktif**, işyerinde kimyasal, fiziksel ve biyolojik maddelere maruz kalınma riskine karşı oluşturulacak tedbirlerin çerçevesini belirlemiş; söz konusu Direktifin kapsadığı alanların netleştirilmesi ve uygulamanın kolaylaştırılması amacıyla, 80' li yıllardan itibaren birçok özel amaçlı Direktif kabul edilmiştir.

İSG YAKLAŞIMI

- **89/391 sayılı Direktif ile,** mesleki risklerin önlenmesi, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması ve işçilerin ve temsilcilerinin bilgilendirilmesi konularında genel ilkeler belirlenmiştir.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- Bu kapsamda AB' de işverenler;

İşçilerin sağlık ve güvenliği ile ilgili riskleri ve bu çerçevede iş aletlerinin seçimini,

Kullanılan kimyasal maddeleri veya hazırlıkları ve iş yerlerinin donanım bakımından uygunluğunu değerlendirmek,

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

İlk yardım ve yangın gibi hususlarda gereken önlemleri almak,

İşçileri mesleki güvenlik ve sağlık konularında bilgilendirmek,

Bir işçinin üç işgününden fazla süreyle iş göremezliği ile sonuçlanan meslek kazalarının bir listesini tutmak,

İşçilerin maruz kaldığı iş kazalarının raporlarını yazmakla yükümlü tutulmuşlardır.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

İşçiler ise,

- Üretim araçlarını ve güvenlik aletlerini doğru kullanmak,
- Sağlık ve güvenliği bakımından tehlike arz eden durumlarda işverenleri uyarmak ve işyerinin sağlığı ve güvenliği için işverenlerle işbirliği yapmak durumundadırlar.
- Tüm bu hususların yanı sıra, düzenli aralıklarla sağlık kontrolleri yapılmalı ve özellikle hassas risk grupları kendilerini etkileyen tehlikelere karşı korunmalıdır.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- **Konseylar, aynı zamanda, çalışma hayatına ilişkin 7 alanda (iş yerleri, iş aletleri, kişisel koruyucu donanımlar, görsel aletlerle çalışma, sırt hasarlanması riski içeren ağır yük taşıma, geçici veya hareketli çalışma alanları, balıkçılık ve tarım) işyeri sağlığını ve güvenliğini düzenleyen detaylı Direktifler kabul etmiş;** böylece bu alanda geniş bir AB mevzuatının oluşmasına neden olmuştur.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- 91/383 sayılı Konsey Direktifi ile de, işyeri sağlığı ve güvenliğine ilişkin tüm mevzuatın, hiçbir ayrımcılık gözetilmeden kısmi süreli ya da geçici süreli çalışan işçilere de uygulanmasına karar verilmiştir.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- AB' de ki en yakın sağlık ve güvenlik programı olan, 12 Temmuz 1995 tarihinde komisyon tarafından uyarlanan **Articel 118 A** ile mevcut geçerli olan yasaların uygulanmasında yardımcı olma amaçlanmış, aynı zamanda kanun dışında önlemlerin alınmasında da önemli atıflarda bulunulmuştur.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- **1996' da Article 118 A' da belirtilen direktiflerin üye ülkelerde uygulanma oranı %74 iken şu an %98 dir. Dolayısıyla birlik yasaları şu an halk için bir gerçeklik haline dönüşmüştür.**

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

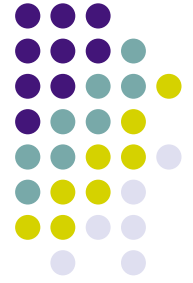
- 1996-2000 yılları arasında AB Komisyonu Tarafından ikinci Sağlık & Güvenlik Aksiyon Programında hazırlanmıştır.
- Bu aksiyon programında Birlik, mevcut yasaları, ortaya çıkan yeni riskler ile teknik ve bilimsel gelişmeleri dikkate alarak geliştirmiş daha rasyonel hale getirmiştir.

Sağlık & Güvenlik Aksiyon Programına Şu direktifler adapte edilmiştir;

- 98/24/EC sayılı Kimyasal Ajanlar Direktifi
- 96/94/EC sayılı Kimyasal, Fiziksel Ve Biyolojik Ajanlara Maruz Kalan İşçileri Korumak İçin Limit Değerler
- 97/59/EC sayılı ve 97/65/EC sayılı Kimyasal Ajanlara Maruziyetle İlgili Risklerden Çalışanların Korunması Direktifi
- 97/42/EC Kansorejen Maddelerle Çalışmalarda Çalışanların Korunması Direktifi

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- Son olarak, 23-24 Mart 2005 AB Konseyi Zirvesi' nde gözden geçirilen Lizbon Stratejisi kapsamında, iş sağlığı ve güvenliğine dair, 2007-2012 arasında, iş güvenliğe ilişkin yeni tehditlerin ele alınacağı ve bunların asgari düzeyde tutularak **“az kaza- çok verimlilik”** ilkesinin yerine getirilmesine yönelik bir strateji planı yürütülmesine karar verilmiştir. Bu karar çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili direktifler günümüzde uygulanan çatıya kavuşmuştur.

PROAKTİF RİSK BAZLI UYGULAMAYA GEÇİŞ

- AB Konsey Direktiflerinin geçmişteki ve günümüzdeki yapısını incelediğimizde, ilk direktiflerin **reaktif** bir yaklaşım içerdiğini, günümüzdeki direktiflerin ise **proaktif** yaklaşım içerdiğini görmekteyiz. Bu nedenle de günümüzdeki iş sağlığı ve güvenliği direktifleri “**Yeni Yaklaşım Direktifleri**” olarak adlandırılmaktadırlar.

**“BAŞARI,
BEN’ Lİ BİR ŞEY DEĞİL BİZ’ Lİ BİR ŞEYDİR
ve
BİR ÇOK KAFA ve ELİN ÜRÜNÜDÜR.”**

J.W.ATKINSON

**ÇAY
MOLASI**

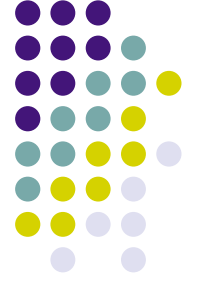
ÜLKEMİZDE İSG UYGULAMALARI

ESKİ VE YENİ YAKLAŞIM DURUM TESPİTİ;

ESKİ YAKLAŞIM DİREKTİFLERİ

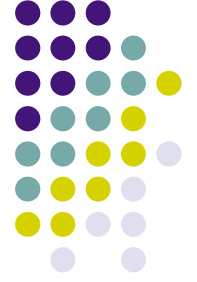

- Olmuş olan olayla uğraşır
- Tazmin eden yaklaşım içerir
- Güvensiz koşulları ihmal eder

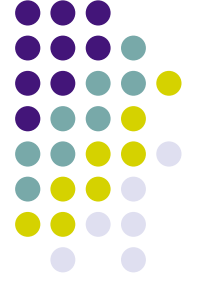
**REAKTİF
YAKLAŞIM**

İSG UYGULAMALARI

Ülkemizde İSG Uygulamaları,
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Eksenli,
Teftiş, Denetim ve İzleme ağırlıklı olarak
yürütülmektedir.

İSG FAALİYETLERİ TEFTİŞ VE MÜFETTİŞ İLE ÖZDEŞLEŞMİŞ DURUMDADIR.

Yani, İSG faaliyetlerinin merkezinde;
İş teftiş biriminin bulunduğunu
söylemek mümkündür.

İŞ TEFTİŞ UYGULAMASI

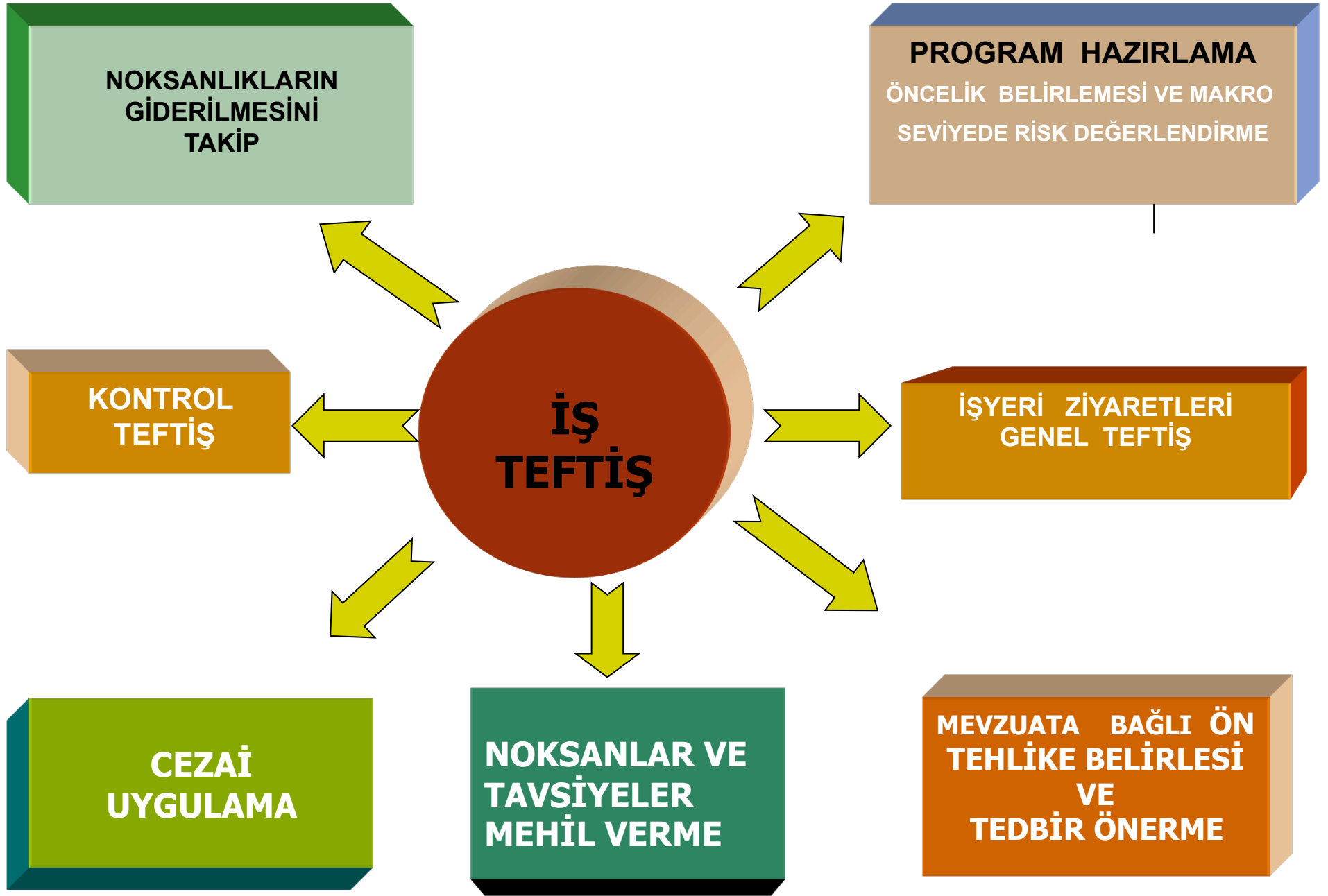
- Program hazırlama; Yıllık programların hazırlanması müteakibi, aylık programların hazırlanarak müfettişe verilmesi,
- İşyeri ziyaretleri; Genel teftiş, işletme belgesi incelemesi, iş kazası ve meslek hastalığı incelemesi,
- Mevzuata bağlı ön tehlike belirlemesi ve tedbir önerme,

İŞ TEFTİŞ UYGULAMASI

- Noksanlıkların tespiti ve tavsiyelerde bulunma gerekli hallerde mehil verme,
- Gerekli hallerde idari para cezalarının uygulanması,
- Genel teftişte tespit edilen hususlar ile ilgili kontrol teftişlerin yapılması,

Noksanlıkların giderilmesini takiben tekrar programa alınarak işyerinin izlenmesi,

YENİ YAKLAŞIM DİREKTİFLERİ

- Risk değerlendirmesi yapılması şart koşar,
- Bir Organizasyondaki güvensiz koşulların belirlenmesini ister,
- Önlenebilir etkilerin belirlenmesini ister

**PROAKTİF
YAKLAŞIM**

Yeni İSG Yaklaşımının En Belirgin Özellikleri

- Risk Değerlendirmesi,
- Çalışanların Katılımı,
- Uzman Katkısı Sağlanması,
- Çalışanların Bilgilendirilmesi,
- Çalışanların Eğitimi,
- Koruma Önleme Anlayışı,

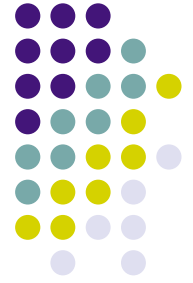

KARŞILAŞTIRMA

	ESKİ UYGULAMA	YENİ ANLAYIŞ
1	Tesbit bazlı reaktif ,	Risk bazlı proaktif ,
2	Sınırlı noktada çalışan katılımı,	Her konuda geniş çaplı çalışan katılımı,
3	Sertifikasız uzman ve yetersiz katkı,	Sertifikasyon ve geniş uzman desteği kullanımı,
4	Sınırlı bilgilendirme,	Haberdar etme ve diğer kişileri kapsama,
5	Yetersiz eğitim,	Programlı ve nitelikli eğitim ve belgeleme,
6	Sadece koruma anlayışı,	Önleme ve korumaya dayalı anlayış,

ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

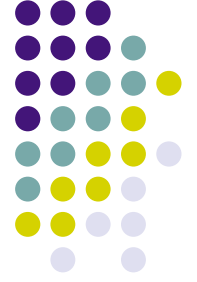
Helsinki' de 10-11 Aralık 1999 tarihinde Türkiye aday ülke olarak ilan edilmiş, Adaylık süresinde müktesebata uyum çalışmaları çerçevesinde, 14 Nisan 2003 tarihinde kabul edilen, Katılım Ortaklığı Belgesinin (KOB),
Sosyal Politika ve İstihdam başlığı altında iş sağlığı ve güvenliği konusu kısa vadeli tedbirler olarak yer almıştır.

ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

Avrupa Birliği Müktesebatının
Üstlenilmesine İlişkin **Türkiye Ulusal
Programı(UP)** ve Programının Uygulanması,
Koordinasyonu ve İzlenmesine İlişkin
2003/5930 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı,
24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 mükerrer
sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak
yürürlüğe girmiştir.

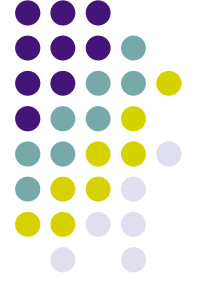
ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

Ulusal program incelendiğinde Sosyal Politika ve İstihdam alanında yapılması gereken mevzuat uyumlaştırılması 5 alanda gruplandırılmıştır.

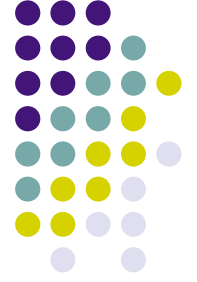
Bunlar; Bireysel ve Toplu İş Hukuku, İş Sağlığı ve Güvenliği, Sosyal Diyalog, Kadın Erkek Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesidir.

ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

- 1971 tarihli 1475 sayılı İş Kanunu' nun yerini alan 4857 sayılı İş Kanununun iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili 77 ila 89. maddeleri Ulusal Programdaki iş sağlığı ve güvenliği açısından mevzuat uyumlaştırılmasının yasal zeminini hazırlamış ve sonrasında AB direktifleri mevzuatımıza yönetmeliklerle aktarılmıştır.

ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

Ulusal Program' da yer alan 21 adet AB İSG Direktifi; İSG Yönetmelikleri olarak uyumlaştırılmıştır.

AB İSG Direktiflerinin yapısına bakıldığında;

89/391/EEC sayılı Avrupa Birliği

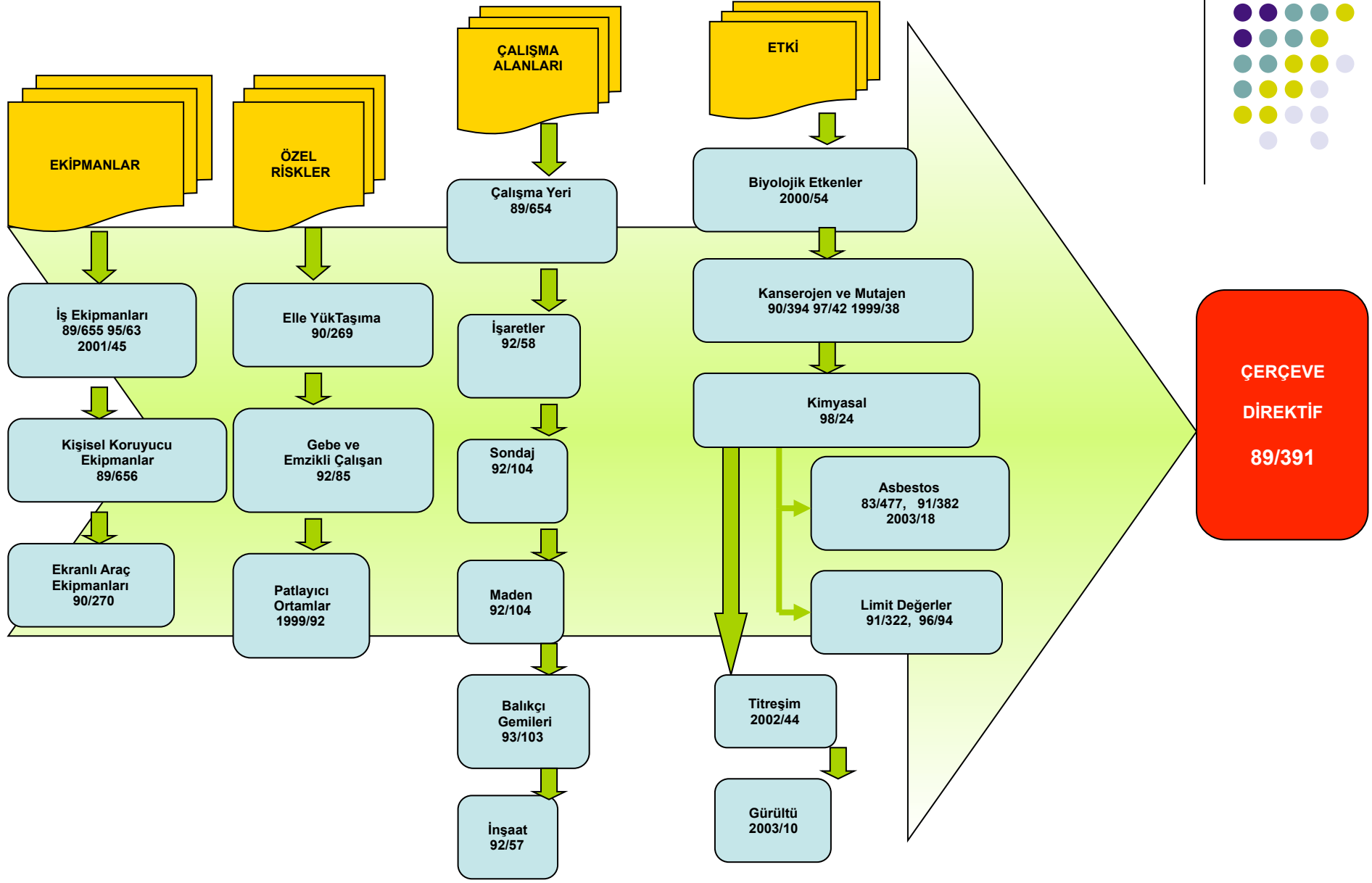
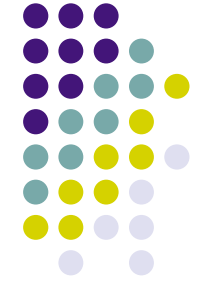
Konseyl Direktifinin “Ana Direktif”

olduğu gözlenmektedir.

ÜLKEMİZDE RİSK BAZLI YENİ YAKLAŞIM

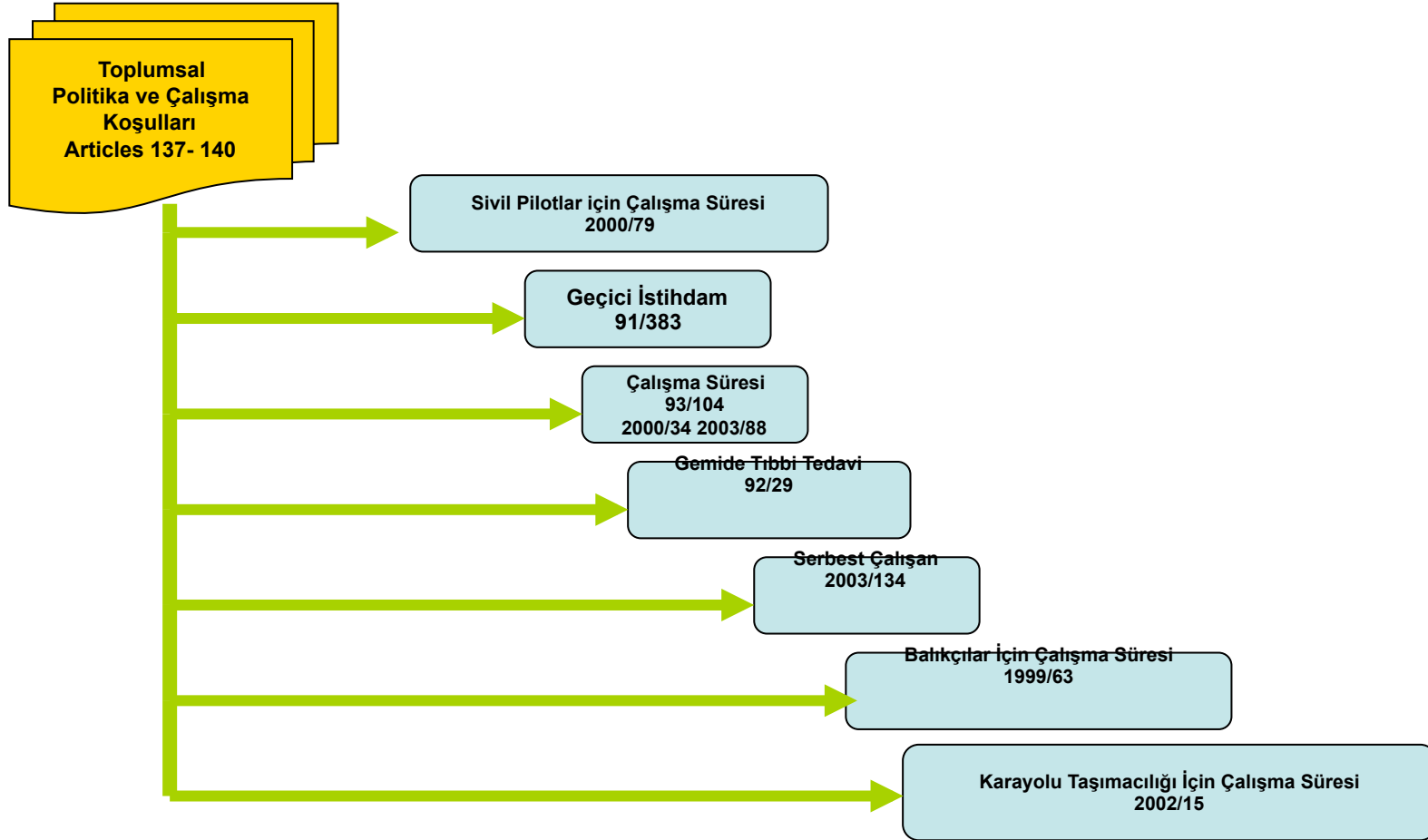

Diğer direktiflerde bu direktife atıfta bulunmaktadır ve yardımcı direktifler niteliğindedir, ana direktif başta olmak üzere tüm direktifler incelendiğinde işverenlere “**RİSK DEĞERLENDİRMESİ**” yapma zorunluluğunun getirildiği görülmektedir.

Ayrıca yine direktiflerin yapısı incelendiğinde toplumsal politika ve çalışma koşulları ile ilgili Article 137-140' de düzenlemeler olduğu görülmektedir.

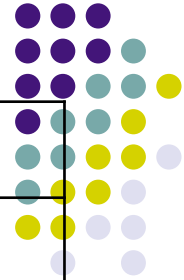

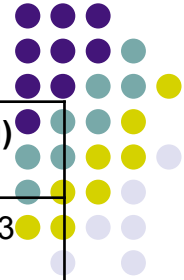
	MEVZUAT / AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFİ (Turkish Regulations) / (EU Directives)	R.G. (Tarih / Sayı) U.P. (Tarih)
1	İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği (Yürürlüğü Durdurulmuştur.)	09.12.2003 / 25311
	89/391/EEC - Council Directive on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work	31.07.2003
2	Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	23.12.2003 / 25325
	90/270/EEC - Council Directive on the minimum safety and health requirements for work with display screen equipment (fifth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2003
3	Titreşim Yönetmeliği (11)	23.12.2003 / 25325
	2002/44/EC - Directive of the European Parliament and of the Council on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risks arising from physical agents (vibration) (sixteenth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2003

	MEVZUAT / AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFİ (Turkish Regulations) / (EU Directives)	R.G. (Tarih / Sayı) U.P. (Tarih)
4	Gürültü Yönetmeliği	23.12.2003 / 25325
	2003/10/EC - Directive of the European Parliament and of the Council on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risks arising from physical agents (noise) (Seventeenth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC) (86/188/EEC NO LONGER IN FORCE)	31.12.2003
5	Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği	23.12.2003 / 25325
	92/57/EEC - Council Directive on the implementation of minimum safety and health requirements at temporary or mobile construction sites (eighth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2003
6	Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği	23.12.2003 / 25325
	92/58/EEC - Council Directive on the minimum requirements for the provision of safety and/or health signs at work (ninth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2003
7	Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	26.12.2003 / 25328
	2003/18/EC (83/477/EEC-91/382/EEC) - Directive of the European Parliament and of the Council amending Council Directive 83/477/EEC on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work	31.12.2003
8	Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	26.12.2003 / 25328
	99/38/EC (90/394/EEC-97/42/EC) - Council Directive amending for the second time Directive 90/394/EEC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens at work and extending it to mutagens	31.12.2003

	MEVZUAT / AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFİ (Turkish Regulations) / (EU Directives)	R.G. (Tarih / Sayı) U.P. (Tarih)
9	<p>Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik</p> <p>98/24/EC (91/322/EEC-2000/39/EC) - Council Directive on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work (fourteenth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)</p>	<p>26.12.2003 / 25328 31.12.2003</p>
10	<p>Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Çalışanların Korunması Hakkında Yönetmelik</p> <p>99/92/EC - Directive of the European Parliament and of the Council on minimum requirements for improving the safety and health protection of workers potentially at risk from explosive atmospheres (15th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)</p>	<p>26.12.2003 / 25328 31.12.2003</p>
11	<p>Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği (CE)</p> <p>89/686/EEC - Council Directive on the approximation of the laws of the Member States relating to personal protective equipment</p>	<p>09.02.2004 / 25368 31.12.2003</p>
12	<p>İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik</p> <p>89/654/EEC – Council Directive concerning the minimum safety and health requirements for the workplace (first individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)</p>	<p>10.02.2004 / 25369 31.12.2003</p>
13	<p>Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik</p> <p>89/656/EEC – Council Directive on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)</p>	<p>11.02.2004 / 25370 31.12.2003</p>

	MEVZUAT / AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFİ (Turkish Regulations) / (EU Directives)	R.G. (Tarih / Sayı) U.P. (Tarih)
1 4	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	11.02.2004 / 25370
	90/269/EEC - Council Directive on the minimum health and safety requirements for the manual handling of loads where there is a risk particularly of back injury to workers (fourth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2003
1 5	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	11.02.2004 / 25370
	2001/45/EC (89/655/EEC-95/63/EC) - Directive of the European Parliament and of the Council amending Council Directive 89/655/EEC concerning the minimum safety and health requirements for the use of work equipment by workers at work (second individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004
1 6	Yeraltı ve Yerüstü Maden İşletmelerinde Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	21.02.2004 / 25380
	92/104/EEC - Council Directive on the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in surface and underground mineral-extracting industries (twelfth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004
1 7	Sondajla Maden Çıkarılan İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	22.02.2004 / 25381
	92/91/EEC - Council Directive concerning the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in the mineral-extracting industries through drilling (eleventh individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004

	MEVZUAT / AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFİ (Turkish Regulations) / (EU Directives)	R.G. (Tarih / Sayı) U.P. (Tarih)
1 8	Geçici veya Sınırlı Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	15.05.2004/25463
	91/383/EEC - Council Directive supplementing the measures to encourage improvements in the safety and health at work of workers with a fixed- duration employment relationship or a temporary employment relationship Incorporated by 294A0103(68)	31.12.2003
1 9	Balıkçı Gemilerinde Çalışanların Asgari Güvenlik ve Sağlık İhtiyaçları Hakkında Yönetmelik	27.11.2004/25653
	93/103/EC - Council Directive concerning the minimum safety and health requirements for work on board fishing vessels (thirteenth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004
2 0	Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik	10.06.2004/25488
	2000/54/EC – (93/88/EEC – 97/59/EC – 97/65/EC) Directive of the European Parliament and of the Council on the protection of workers from risks related to exposure to biological agents at work (seventh individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004
2 1	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	14.07.2004/25522
	92/85/EEC – Council Directive on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health at work of pregnant workers and workers who have recently given birth or are breastfeeding (tenth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)	31.12.2004

RİSK DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARINDA TERMİNELOJİ

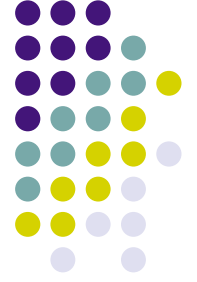
İSG, TEHLİKE VE RİSK KAVRAMLARI:

Çalışma hayatına yeni katılan İSG kavramları üzerinde anlayış birliği sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ; Çalışanların, geçici işçilerin, yüklenici personelinin, ziyaretçilerin ve çalışma alanındaki diğer insanların sağlık ve güvenliğini etkileyen faktörler ve şartlardır. **[OHSAS 18001].**

- **İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ kavramı,** tehlikelerin önlenmesinin yanında RİSKlerin öngörülmesi, değerlendirilmesi ve bu riskleri tamamen ortadan kaldırabilmek ya da zararlarını en aza indirebilmek için yapılacak çalışmaları da içermektedir.

ILO Yönetim Kurulu'nun 244. toplantısında alınan karar uyarınca hazırlanan raporda **risk**, “**Belli bir dönemde veya koşullar altında istenmeyen olayın ortaya çıkma olasılığı, çevre koşullarına göre sıklık ve olasılık**” olarak ifade edilirken, **risk yönetimi**; “**Bir organizasyon içerisinde iş güvenliği önlemlerini iyileştirme ve sürdürmeyi başaracak tüm girişimler**” olarak tanımlanmaktadır.

TEHLİKE;

- **TEHLİKE;** İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin hasar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olabilecek potansiyel bir durum veya kaynaktır. [OHSAS 18001].

RİSK

- **RİSK:** Tehlikelerden kaynaklanan bir olayın, meydana gelme ihtimali ile zarar verme derecesinin bileşkesidir. [OHSAS 18001].

RİSK DEĞERLENDİRMESİ

- Tüm proseslerde riskin büyüklüğünü tahmin etmek ve riske tahammül edilip edilemeyeceğine karar vermek için kullanılan prosesin tamamı.
[OHSAS 18001]
- Riskin büyüklüğünün tahmin edilmesini ve riskin kabul edilebilir olup olmadığının tanımlanmasını kapsayan süreç.
(BS 8800' e göre Tanım: 3.14)

GÜVENLİK; Kabul edilemez zarar riski altında olmama durumu [ISO/IEC Guide 2].

- İş Sağlığı ve Güvenliği Risk yönetiminin amacı; İş kazaları ve meslek hastalıklarını oluşturan nedenler ve bunları etkileyen faktörler ile ilgili mümkün olan en geçerli ve doğru bilgiyi toplayarak görünmeyen tehlikelerin ortaya çıkmasını engellemek için etkili bir güvenlik ağı kurmaktır.

- **İyi bir risk analizi**, doğabilecek kazalardan korunma açısından büyük değer taşır ve görünmeyen tehlikelerin ortaya çıkarılmasını, etkili güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlar.
- **Risk Değerlendirme**; riskin büyüklüğünü hesaplama ve riskin tolere edilebilir olup olmadığına karar verme işlemidir.

ÇAĞDAŞ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

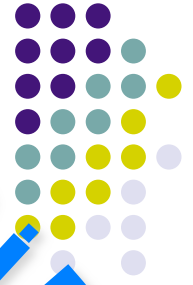
- Çağdaş iş sağlığı ve güvenliği insan merkezli, çalışanı, işi, işyerini, ürünü, sermayeyi ve çevreyi topyekün korumayı hedeflemektedir.

ÇAĞDAŞ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- **Çağdaş iş sağlığı ve güvenliği reaktif değil proaktif bir yaklaşımı esas almaktadır.**
- **Ortam faktörleri, Uluslararası ve Ulusal standartlar kullanılarak değerlendirilmektedir.**

YENI YAKLAŞIMIN TEMEL PRENSİPLERİ

1 - İSG POLİTİKASI

Ülkemizde ilk defa 2005 yılında 155 sayılı ILO sözleşmesi gereği “Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi” oluşturulmuş ve konseyce “T.C.ULUSAL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ POLİTİKA BELGESİ (2006-2008)” yayımlanmıştır.

Bu belgede, 2008 yılı sonu itibariyle ülke genelinde iş kazalarının %20 azaltılması hedef olarak konulmuştur.

İşverenler de, ülke politika ve hedeflerine uygun olarak kendi işyeri özelliklerine uygun politikalar belirlemek ve uygulamaya koymak zorundadırlar.

2-TARAFLARLA İŞBİRLİĞİ

Devlet İSG konusunda yapılacak tüm çalışmalarda sosyal taraflar ile diğer ilgili taraflarla görüŐ alıŐveriŐi içerisinde bulunulmalıdır.

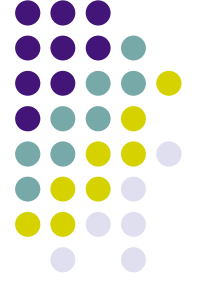
İSG konusunda devlet, iŐŐi ve işveren kesiminin birbirinden farklı ancak birbirini tamamlayan görevleri vardır.

GENEL ANLAMDA;

- Devlet, mevzuat yapma, teŐkilatlanma ve denetimle,
- İŞveren, nlem alma, denetleme ve eğitimle,
- İŐŐi, alınan önlemlere uymakla,
yükümlüdür.

3 - RİSK DEĞERLENDİRMESİ

İşyerlerinde kaza ve hastalıklar olmadan önce önlem alabilmenin bilimsel bir yolu olan Risk değerlendirme “İSG’de Yeni Yaklaşım” mantığının temel felsefesini oluşturmaktadır.

Risk değerlendirme : İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, tehlikelerden kaynaklanan risklerin derecelendirilmesi, kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması, uygulanması ve uygulamalarının izlenmesi amacıyla yapılması gerekli çalışmalar.

4 - ÖNLEYİCİ VE KORUYUCU HİZMETLER

➤ TOPLU KORUMA ;

Öncelikle işyerinde toplu koruma önlemleri üzerine odaklanılmalıdır. Bu nedenle işyerleri ve çalışma ortamları sağlıklı ve güvenli olacak biçimde planlanmalı ve kurulmalıdır.

➤ ORGANİZASYON;

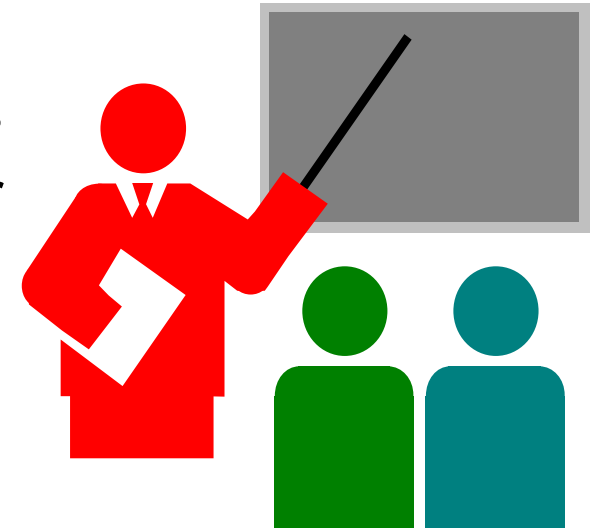
İşletilme safhasında önleyici ve koruyucu hizmetlerle ilgili gerekli ve yasal organizasyonlar oluşturulmalı veya bu hizmetler satın alınmalıdır.

➤ KİŞİSEL KORUMA

5 - BİLGİLENDİRME VE EĞİTİM

İşverenler, Çalışanları karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar.

Eğitim, bilgilendirme, uygulama, denetleme aşamalarından sonra davranış değişikliğini de hedef alan bilimsel bir disiplindir.

6 - İŞ SAĞLIĞI HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ, SAĞLIK GÖZETİM

- İşverenler, çalışanların fiziksel, zihinsel ve toplumsal esenliklerini geliştirecek çalışmalar yürütülmelidir.
- Sağlık hizmetleri bütün çalışanları kapsamalıdır.
- **Sağlık Gözetimi;** Sağlık gözetimi mantığının temelini, çalışanların sağlık durumlarının, yaptıkları işte karşı karşıya oldukları risklerin de dikkate alınarak izlenmesi ve sağlıkları üzerindeki olumsuzlukların daha etkilenmenin başında tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması yaklaşımı oluşturmaktadır.

7- ACİL DURUMLARA HAZIRLIK

İşyerinde meydana gelebilecek herhangi bir acil duruma hazır olunması ve ortaya çıkan acil durumun en az zararla atlatılabilmesi için çalışmaların bir program dahilinde kesintisiz sürdürülmesi gerekmektedir.

İlkyardım, tahliye ve tehlikelerin bertaraf edilmesi çalışmalarının gerektiğinde en etkin bir şekilde yapılabilmesi için işyerinde olası acil durumlara göre bir planlama yapılmalıdır.

8- ÇALIŞANLARIN KATILIMI

İşveren, sağlık ve güvenlikle ilgili konularda işçilerin veya temsilcilerinin görüşlerini almak, bu konulardaki organizasyon ve toplantılara dengeli katılımlarını sağlamakla yükümlüdür.

9-SÜREKLİ YİLEŞTİRME

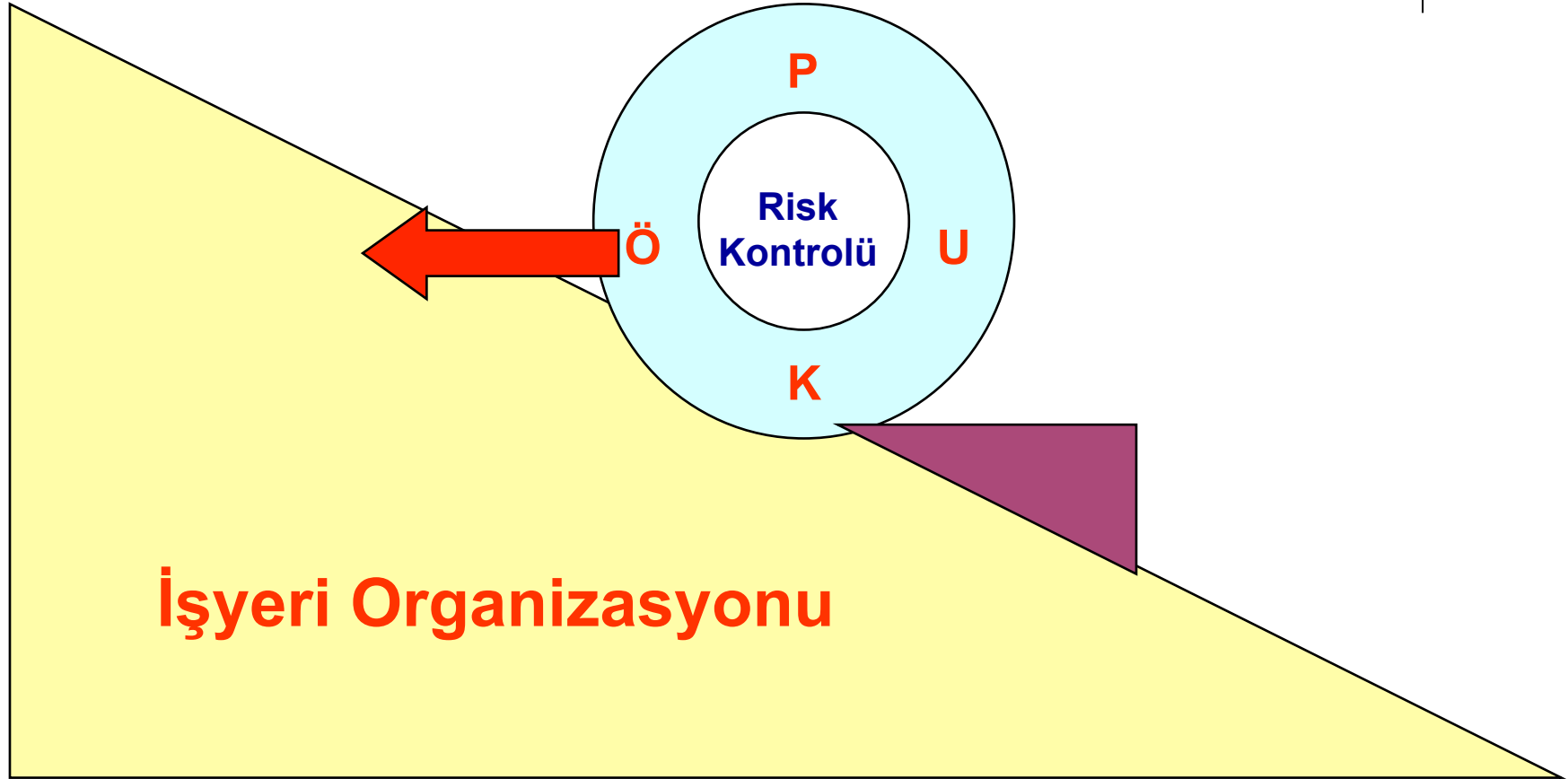

Sürekli iyileştirme kavramı;

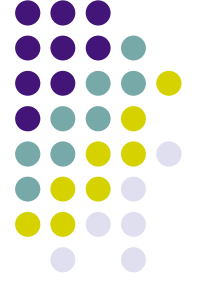
İşveren, sağlık ve güvenlik önlemlerinin deęiően Őartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun sürekli iyileştirilmesi amaç ve çalıőması içinde olmalıdır.

İşyerinde daha iyi, daha güvenli çalışma koşullarının oluőturulması için arayıő ve gayret içinde olunmalı, bunun sistematıği geliőtirilmelidir.

9-SÜREKLİ YİLEŞTİRME

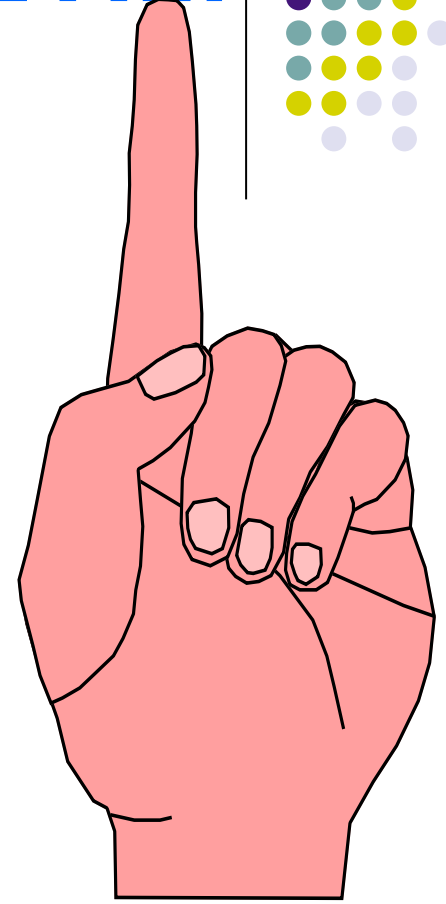
10-UYGULAMA ve DENETİM

İşverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemekle yükümlüdürler.

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasal mevzuatların fiili olarak uygulanıp uygulanmadığı yapılacak iç ve dış denetimlerle izlenmelidir.

Denetimler sonucu sisteme uyum sağlayamayan çalışanlar için disiplin kuralları uygulanmalıdır.

**BENİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
HEPİNİZE AYRI AYRI TEŞEKKÜR
EDERİM.**

